

Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvirno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo [jezikovno in prevajalsko politiko](#) [Povezava].

Sklep v zadevi 1408/2015/OV o skladnosti Evropske komisije s pravili o posebnih svetovalcih

Odločba

Primer 1408/2015/OV - Preiskava uvedena dne 15/09/2015 - Odločba z dne 26/05/2016 - Zadevna institucija ali organ Evropska komisija (Kritična ocena) |

Težava v tem očitku je domnevna nespoštovanje lastnih pravil o preprečevanju navzkrižja interesov s strani Evropske komisije pri imenovanju posebnega svetovalca.

Septembra 2015 sta se dve nevladni organizaciji pritožili varuhu človekovih pravic, da Komisija ni ravnala v skladu s svojimi pravili, ko je imenovala posebnega svetovalca za pomoč predsedniku Komisije. Komisija je 18. decembra 2014 objavila sporočilo za javnost, v katerem je napovedala imenovanje Edmunda Stoiberja za posebnega svetovalca predsednika Komisije. To obvestilo je bilo objavljeno tri mesece pred uradnim imenovanjem g. Stoiberja 4. marca 2015, brez kakršne koli izjave o omejitvi odgovornosti glede še nerešenih upravnih zahtev, ki jih je treba še izpolniti. Pritožniki so trdili, da je ta prezgodnja objava ogrozila zmožnost Komisije, da izvede nepristransko in kritično oceno, ali je zadevna oseba imela kakršno koli nasprotje interesov. Pritožili so se tudi, da Komisija v „izjavi o zanesljivosti“, ki je bistveni del postopka imenovanja, ni omenila položajev, ki jih je posebni svetovalec zasedal pri veliki zavarovalniški skupini Nürnberger.

Varuhinja človekovih pravic je zadevo preiskala in ugotovila, da je sporočilo Komisije za javnost napačno in zavajajoče. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila tudi, da je prezgodnja napoved imenovanja brez kakršne koli izjave o omejitvi odgovornosti za zainteresirano javnost vzbudila upravičene dvome o tem, ali je bila po objavi opravljena nepristranska in kritična preučitev vprašanja navzkrižja interesov. Varuh človekovih pravic je v obeh primerih ugotovil nepravilnosti pri Komisiji. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila tudi, da Komisija ni pojasnila, zakaj so bila delovna mesta imenovanega posebnega svetovalca v zavarovalniški skupini izpuščena iz „izjave o zanesljivosti“. Ugotovila je, da to pomeni tudi nepravilnost.

Ozadje

1. Komisija je 18. decembra 2014 objavila sporočilo za javnost, v katerem je navedla, *da je predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker imenoval dr. Edmunda Stoiberja za posebnega svetovalca za boljše pravno urejanje* [1] (v nadaljnjem besedilu: posebni svetovalec [2] ali zadevna oseba). Istega dne se je zadevna oseba sestala s predsednikom Komisije Junckerjem in podpredsednikom Timmermansom, ki je bil predmet kratkega videoposnetka, naloženega na spletni strani Komisije [3].
2. Istega dne sta pritožnika, Friends of the Earth Europe (FoEE) in Observatorij za korporativno Evropo (CEO), zahtevala dostop javnosti do i) izjave posebnega svetovalca, da ni navzkrižja interesov, ii) izjave o dejavnostih in iii) izjave predsednika Junckerja o zanesljivosti, da posebni svetovalec ni imel navzkrižja interesov. V skladu s pravili Komisije (opisanimi v nadaljevanju) je treba te tri dokumente predložiti skupaj z zahtevo za imenovanje posebnega svetovalca. Pritožniki so vprašali tudi, ali je bil posebni svetovalec plačan in kateri ukrepi so bili sprejeti za zagotovitev, da ne bi bil v navzkrižju interesov, zlasti v zvezi z njegovimi funkcijami predsednika svetovalnih odborov dveh velikih družb.
3. Posebni svetovalec je 7. januarja 2015 podpisal „*Izjavo o časti brez navzkrižja interesov med nalogami posebnega svetovalca Komisije in drugimi dejavnostmi*“ (Priloga 1 k pravilom Komisije) ter „*Izjavo o dejavnostih v zvezi z uporabo funkcije posebnega svetovalca Evropske komisije*“ (Priloga 2 k pravilom Komisije). V slednji izjavi je posebni svetovalec omenil svoje položaje predsednika svetovalnih odborov dveh družb ter položaj člana nadzornih svetov štirih subjektov, ki jih obvladuje Nürnberger, velika zavarovalniška skupina (v nadaljnjem besedilu: zavarovalniška skupina), ter več drugih položajev v njegovi matični državi.
4. Posebni svetovalec je 2. februarja 2015 posodobil svojo izjavo o dejavnostih in omenil položaj predsednika svetovalnega odbora banke.
5. 9. februarja 2015 je bila zaključena *izjava predsednika Jeana-Clauda Junckerja o nenavzkrižju interesov z namenom imenovanja dr. Edmunda Stoiberja za posebnega svetovalca Evropske komisije*. To je bila možnost B standardne predloge (Priloga 4 k pravilom Komisije) in priznala, „*da lahko obstaja tveganje za dobro ime Komisije zaradi dejavnosti dr. Stoiberja za (ime podjetij)*“. Izjava o zanesljivosti je dodala: „*Tveganje se lahko v zadostni meri zmanjša z zagotovitvijo, da Dr. Stoiber kot posebni svetovalec ne obravnava zadev, ki se nanašajo na [zadevna podjetja]*“.
6. Komisija je 11. februarja 2015 v odgovor na zahtevo pritožnikov za javni dostop pritožnikom objavila vse štiri zgoraj navedene dokumente.
7. Komisija je 16. februarja 2015 obvestila pritožnike, da posebni svetovalec ne bo plačan. V zvezi z izogibanjem vsakršnemu tveganju navzkrižja interesov se je Komisija sklicevala na izjavo o zanesljivosti z dne 9. februarja 2015 in izjavila, da bo zagotovila, da posebni svetovalec pri sodelovanju s Komisijo ne bo obravnaval zadev v zvezi z zadevnimi podjetji. Komisija je tudi

navedla, da posebni svetovalec s temi družbami ni imel operativnih ali vodstvenih funkcij.

8. Kolegij komisarjev je 4. marca 2015 imenoval zadevno osebo in več drugih oseb za posebne svetovalce [4] (od 5. marca 2015 do 31. marca 2016).

9. Pritožnika sta 25. maja 2015 pisala Komisiji in trdila, da so bili v nasprotju z veljavnimi pravili štirje dokumenti v zvezi z imenovanjem posebnega svetovalca pripravljeni in podpisani **po** imenovanju. Pritožniki so vprašali, zakaj je Komisija počakala do **javne** objave imenovanja, da bi preverila stališče v zvezi z morebitnimi navzkrižji interesov. Trdili so, da predhodna napoved Komisiji preprečuje izvedbo nepristranske in kritične ocene. Pritožniki so Komisijo tudi prosili, naj ponovno preuči svojo oceno, ali je imel posebni svetovalec navzkrižje interesov.

10. Generalni sekretar Komisije je 12. junija 2015 pritožnikom odgovoril, da je bil upravni postopek, čeprav je bilo imenovanje posebnega svetovalca napovedano 18. decembra 2014, končan šele 4. marca 2015 s sklepom kolegija komisarjev. Generalni sekretar je navedel, da so bili zadevni štirje dokumenti pripravljeni pred odločitvijo kolegija o imenovanju posebnih svetovalcev.

11. Pritožniki so se 3. septembra 2015 obrnili na varuha človekovih pravic.

Ustrezna pravna pravila

12. Točki 5 in 6 pravil Komisije [5] „Pravila o posebnih svetovalcih Komisiji“ [6] (pravila Komisije) določata:

„5. Izbira in imenovanje posebnih svetovalcev

Vsak član Komisije, ki želi zaposliti posebnega svetovalca, mora GD ADMIN [zdaj GD za človeške vire in varnost – GD HR] pisno obvestiti do določenega roka (januarja vsakega leta) z navedbo nalog, ki jih je treba opraviti, pričakovanega števila dni dela in oceno odobritev za službena potovanja. Poleg tega mora vsak član Komisije pri imenovanju svetovalca zagotoviti, da ni navzkrižja interesov med prihodnjimi nalogami njegovega posebnega svetovalca in morebitnimi zunanjimi dejavnostmi. Vsaki zahtevi za imenovanje posebnega svetovalca GD ADMIN je zato treba priložiti naslednje tri dokumente :

- *zaprisežene izjave in izjave o dejavnostih posebnega svetovalca (obrazci so priloženi): morebitni posebni svetovalci morajo podpisati **častno izjavo** (zapriseženo izjavo), v kateri navedejo, da so seznanjeni z ustreznimi členi kadrovskega predpisa (člena 11 in 11a) in da ni navzkrižja interesov z nalogami, ki jih bodo prevzeli. Poleg tega morajo izpolniti in podpisati **izjavo o dejavnostih**, ki jo bo GD ADMIN preveril v imenu organa, pooblaščenega za sklepanje pogodb o zaposlitvi (AECC), preden začne opravljati svoje naloge, da se zagotovi, da ni navzkrižja interesov;*

- **izjava o zanesljivosti** člana Komisije (vzorec je priložen): pristojni člani Komisije morajo na

podlagi prejetih izjav dokazati, da ni navzkrižja interesov v zvezi s posebnimi svetovalci, ki so jih izbrali, in potrditi njihove zahteve za imenovanje.

*GD ADMIN nato preveri, ali ni navzkrižja interesov med prihodnjimi nalogami posebnega svetovalca in morebitnimi zunanjimi dejavnostmi **na podlagi dokumentov, ki so jih predložili člani Komisije** . Od posebnih svetovalcev se lahko zahteva, da v ta namen zagotovijo dodatne informacije. Te informacije se posredujejo zadevnim članom Komisije, da jim pomagajo pri sprejemanju končne odločitve o njihovi zahtevi za imenovanje. GD ADMIN obvesti člana Komisije, pristojnega za kadrovske zadeve in administracijo, o izidu tega preverjanja. (...) “*

6. Imenovanje in imenovanje posebnih svetovalcev

*„ Po posvetovanju s pravno službo in GD BUDG ter po ustreznem obveščanju proračunskega organa Komisija na predlog podpredsednika, pristojnega za kadrovske zadeve in administracijo, v dogovoru s predsednikom **na začetku vsakega leta (konec marca) imenuje plačane in neplačane posebne svetovalce po ustnem postopku (upravne in proračunske zadeve) in naroči GD ADMIN, naj nadaljuje z njihovim imenovanjem. ...***

*Po imenovanju posebnih svetovalcev GD ADMIN pripravi osnutek pogodbe (standardne pogodbe) za vsakega posebnega svetovalca. **Izvajanje pogodb se ne sme začeti, dokler jih ne podpiše AECC .***

Ko je njihovo imenovanje odobreno, se na spletišču Komisije Europa objavi seznam posebnih svetovalcev, skupaj z njihovimi zapriseženimi izjavami in življenjepis (ki ne smejo vsebovati zasebnih informacij, kot so družinske razmere, zasebni naslov itd.) .

Poizvedovanje

13. Varuh človekovih pravic je začel preiskavo pritožbe in ugotovil naslednje trditve in trditve:

Trditve:

Komisija pri imenovanju zadevne osebe za posebnega svetovalca predsednika Komisije ni ravnala v skladu s svojimi pravili o posebnih svetovalcih (zlasti točkama 5 in 6).

Terjatve:

1) Komisija bi morala priznati, da so njene nedejavnosti pomenile nepravilnosti, in sprejeti ukrepe za zagotovitev, da se kršitve njenih pravil o posebnih svetovalcih ne bodo ponovile.

2) Komisija bi morala pojasniti, kako bo čim bolj zmanjšala morebitno navzkrižje interesov, ki izhaja iz trenutnega položaja posebnega svetovalca v zavarovalnici.

14. Varuhinja človekovih pravic je 21. oktobra 2015 pregledala spis Komisije o imenovanju

posebnega svetovalca, zlasti dokumente o oceni dosjeja posebnega svetovalca s strani GD HR. Varuhinja človekovih pravic je 1. decembra 2015 Komisijo pozvala, naj odgovori na pritožbo in zlasti obravnava naslednje tri točke:

I) prvič, ker je kolegij komisarjev 4. marca 2015 sprejel sklep o imenovanju posebnega svetovalca, ali bi lahko Komisija to odločitev uskladila s sporočilom za javnost z dne 18. decembra 2014, v katerem je bilo navedeno, *da je predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker danes imenoval dr. Edmunda Stoiberja za posebnega svetovalca za boljše pravno urejanje?*

II) Drugič, posebni svetovalec je v izjavi o dejavnostih z dne 7. januarja 2015 navedel, da je član nadzornega sveta štirih ločenih subjektov, ki jih obvladuje zavarovalniška skupina. Glede na to, da se je treba izogniti kakršnemu koli konfliktu *ali njegovemu videzu, je bila Komisija* pozvana, naj pojasni, zakaj ni menila, da bi lahko obstajalo morebitno tveganje za dobro ime Komisije glede na dejavnosti zadevne osebe za to zavarovalno skupino.

III) Tretjič, varuh človekovih pravic je v zvezi z vprašanjem zmanjšanja morebitnega navzkrižja interesov, ki izhaja iz stališč posebnega svetovalca z zavarovalno skupino, vprašal, ali je Komisija pripravljena ponovno preučiti svoje stališče in spremeniti izjavo o zanesljivosti, tako da je odločila, da zadevna oseba kot posebni svetovalec ne bi smela obravnavati zadev v zvezi s to zavarovalno skupino.

15. Varuhinja človekovih pravic je 21. marca 2016 prejela mnenje Komisije o pritožbi in 27. aprila 2016 pripombe pritožnikov v odgovor na mnenje Komisije. Varuh človekovih pravic je pri preiskavi upošteval argumente in mnenja, ki so jih predložile stranke.

H uvodne pripombe

16. Preiskava se nanaša le na trditev, da **Komisija pri** imenovanju zadevne osebe za posebnega svetovalca ni ravnala v skladu s svojimi pravili o posebnih svetovalcih. Ta preiskava ne obravnava nobenih dejanj zadevne osebe.

17. Dejstvo, da je zadevna oseba odstopila kot posebni svetovalec po izteku mandata marca 2016, ne vpliva na to preiskavo, ki se nanaša na ravnanje Komisije pri imenovanju posebnih svetovalcev.

18. Varuh človekovih pravic bo na podlagi številnih drugih pritožb [7] v zvezi z imenovanjem posebnih svetovalcev Komisiji v kratkem začel strateško preiskavo o skladnosti s pravili Komisije pri imenovanju posebnih svetovalcev in o potrebi po spremembi teh pravil.

Zatrjevana kršitev Pravilnika o posebnih svetovalcih

Argumenti, predstavljeni varuhu človekovih pravic

19. Pritožniki trdijo, da je Komisija s sporočilom za javnost z dne 18. decembra 2014 ustvarila mnenje, da je bila zadevna oseba že imenovana za posebnega svetovalca. Kot dokaz za to so pritožniki navedli, da se je februarja 2015 pred njegovim dejanskim imenovanjem vsaj ena interesna skupina obrnila na posebnega svetovalca, da bi razpravljala o vprašanih boljše pravne ureditve.

20. Komisija je v odgovor potrdila, da je kolegij komisarjev 4. marca 2015 sprejel odločitev o imenovanju zadevne osebe za posebnega svetovalca. Za pripravo tega sklepa so zadevne službe Komisije v celoti upoštevale postopek iz ustreznih pravil. Ta postopek je vključeval zlasti obveščanje proračunskega organa, pripravo potrebnih izjav in izjav, posvetovanje s pravno službo in GD za proračun ter oceno morebitnih navzkrižij interesov. Postopek preverjanja je bil izveden in nanj ni vplivalo, kar je bilo navedeno v sporočilu za javnost z dne 18. decembra 2014.

21. Komisija je navedla, da je sporočilo za javnost z dne 18. decembra 2014 odražalo velik pomen, ki ga Komisija pripisuje boljšemu pravnemu urejanju, opisala „*prihodnjo vlogo posebnega svetovalca*“ in napovedala „*predvideno vlogo*“ zadevne osebe kot posebnega svetovalca za boljše pravno urejanje. Sklicevanje na prihodnjo vlogo posebnega svetovalca, ki naj bi izražalo politično odločenost za ukrepanje, nikakor ni oviralo zakonitega izbirnega postopka bodočega nosilca funkcije. Sporočila za javnost so obvestila in ne pravni dokumenti, besedilo, uporabljeno v tej zadevi, pa ni vplivalo na postopek imenovanja.

22. V zvezi z vprašanjem, ali je Komisija pravilno preverila, ali je posebni svetovalec dejansko v položaju navzkrižja interesov, so pritožniki navedli, da se je Komisija v izjavi o zanesljivosti predsednika Junckerja sklicevala na delo posebnega svetovalca z drugimi družbami. Vendar njegova stališča v zavarovalniški skupini niso bila navedena kot potencialno tveganje v smislu navzkrižja interesov. Pritožniki so nato navedli, da ni jasno, zakaj so bila sklicevanja na ta stališča izpuščena, saj je bila ta zavarovalniška skupina ena največjih nemških zavarovalnic in bi lahko nanjo vplivala pobuda za boljše pravno urejanje.

23. Komisija je v odgovoru navedla, da člen 5 Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije opredeljuje „posebni svetovalec“ kot osebo, „*ki je zaradi svojih posebnih kvalifikacij in ne glede na pridobitno zaposlitev v neki drugi vlogi zaposlena za pomoč eni od institucij Unije*“. Druge pridobitne dejavnosti torej izrecno dovoljujejo PZDU. Zgolj teoretična povezava med drugo dejavnostjo in mandatom – ki bi jo bilo mogoče ugotoviti v praktično vseh primerih, ko je mandat zelo široko oblikovan – sama po sebi ne zadostuje za izključitev imenovanja posebnega svetovalca ali za uvedbo domneve o navzkrižju interesov. To izhaja tudi iz točke 5 Poslovnika Komisije, v skladu s katero je treba pri presoji morebitnih navzkrižij interesov upoštevati načelo sorazmernosti. Dejansko se je treba izogniti situaciji, ko posameznikom z ustreznim ozadjem zaradi njihovih izkušenj ali drugih dejavnosti ni bilo mogoče ponuditi delovnih mest posebnega svetovalca.

24. Komisija je navedla, da je treba pri presoji obstoja navzkrižja interesov upoštevati naloge, ki

jih je treba opraviti za Komisijo. Mandat posebnega svetovalca je bil izjemno širok in splošen ter se osredotoča na svetovanje o več vidikih boljše pravne ureditve. Zadevna oseba kot posebni svetovalec ni bila pozvana, naj obravnava zadeve v zvezi z družbami, navedenimi v izjavi o dejavnostih. V odgovor na trditev pritožnikov, da se izjava o zanesljivosti Komisije z dne 9. februarja 2015 ni nanašala na vse dejavnosti, ki jih je posebni svetovalec navedel v svoji izjavi o dejavnostih, je Komisija navedla, da imata izjava o zanesljivosti in izjava o dejavnostih različna namena: Namen izjave o zanesljivosti je na podlagi izjave o dejavnostih potrditi, da v zvezi z nalogami, ki jih je treba opraviti, ni navzkrižja interesov med prihodnjimi nalogami posebnega svetovalca in tekočimi zunanjimi dejavnostmi. V tem smislu izjava o zanesljivosti ne podvaja izjave o dejavnostih, temveč se osredotoča **le na tiste dejavnosti, ki so pomembne v okviru tveganja morebitnega ali dejanskega navzkrižja interesov.**

25. Komisija je navedla, da dejstvo, da dejavnosti zadevne osebe za zavarovalno skupino niso bile izrecno navedene v izjavi o zanesljivosti, ne pomeni, da bi lahko kot posebni svetovalec obravnavala zadeve, ki se nanašajo posebej na to družbo. Po mnenju Komisije posebni svetovalec teh zadev ni obravnaval med svojo dodelitvijo (od 5. marca 2015 do 31. marca 2016 [9]). Vsekakor so zanj veljale določbe o navzkrižju interesov iz člena 124 PZDU (zlasti člena 11 in 11a Kadrovskih predpisov). Dodal je, da je posebni svetovalec v častni izjavi z dne 7. januarja 2015 izrecno potrdil, da je seznanjen s temi obveznostmi.

26. Pritožniki so v svojih pripombah poudarili, da je predsednik Komisije in podpredsednik Komisije istega dne poleg tega, da je 18. decembra 2014 izdal sporočilo za javnost, v katerem je napovedal imenovanje posebnega svetovalca, pozdravil tudi njegovo novo vlogo in jo predstavil kot dokončno dejstvo. To bi torej povzročilo znatno politično sramoto za Komisijo, če posebni svetovalec na koncu ne bi bil imenovan. Čeprav sporočilo za javnost morda ni pravno zavezujoč dokument, je zagotovo ustvarilo močno javno mnenje, da je bil postopek imenovanja zaključen. Pritožniki so zato trdili, da je bila ocena navzkrižja interesov ogrožena z javno objavo Komisije z dne 18. decembra 2014.

Ocena varuha človekovih pravic

1) Utemeljitev, da je sporočilo Komisije za javnost z dne 18. decembra 2014 posegalo v oceno Komisije o navzkrižju interesov

27. Iz točk 5 in 6 Poslovnika Komisije je razvidno, da se lahko posebni svetovalec imenuje šele **po** opravljeni oceni, da ni navzkrižja interesov. Kronološki koraki v tem postopku so naslednji. Komisar, ki želi zaposliti posebnega svetovalca, obvesti GD HR in GD HR predloži tri zahtevane dokumente, in sicer 1) zapriseženo izjavo, 2) izjavo o dejavnostih in 3) izjavo o zanesljivosti. GD HR na podlagi teh dokumentov preverja, ali ni navzkrižja interesov. Nato se posvetuje s pravno službo Komisije in GD za proračun. Komisija imenuje tudi posebnega svetovalca. Komisija ima nato tudi možnost, da izda sporočilo za javnost, s katerim javnost obvesti o svoji odločitvi.

28. Vendar je Komisija v obravnavani zadevi in pred sprejetjem katerega koli od teh ukrepov 18. decembra 2014 najprej objavila sporočilo za javnost, v katerem je napovedala imenovanje

posebnega svetovalca na ta dan. Posebni svetovalec je šele dva tedna po tej objavi predložil zapriseženo izjavo in izjavo o dejavnostih (7. januarja 2015), ki sta bili uporabljeni za oceno, ali je posebni svetovalec imel navzkrižje interesov. Postopek se je končal s formalnim imenovanjem posebnega svetovalca 4. marca 2015 s sklepom Komisije.

29. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da jasno besedilo sporočila za javnost ne pušča nobenega dvoma – vsaj v očeh javnosti – da je bil posebni svetovalec dejansko imenovan 18. decembra 2014. Poleg tega je Komisija poleg sporočila za javnost na svoji spletni strani objavila kratek videoposnetek seje posebnega svetovalca ter predsednika in podpredsednika Komisije z dne 18. decembra 2014. V besedilu tega videoposnetka je navedeno, da se predsednik in podpredsednik Komisije „*sestaneta z Edmundom Stoiberjem*, posebnim svetovalcem Evropske komisije za boljše pravno urejanje“. V sporočilu v posnetku je ponovno navedeno, da „je Jean-Claude Juncker istega dne imenoval posebnega svetovalca *Evropske komisije za boljše pravno urejanje*“ (poudarek dodan). Te izjave in reference ne dopuščajo dvomnosti z vidika javnosti, ampak da je bila zadevna oseba dejansko imenovana 18. decembra 2014.

30. Komisija je trdila, da se je njeno sporočilo za javnost dejansko sklicevalo na „*prihodnjo*“ in „*predvideno*“ vlogo posebnega svetovalca. Vendar ti dve besedi nista navedeni v sporočilu za javnost, v katerem je preprosto navedeno, da **je bila zadevna oseba imenovana** 18. decembra 2014. Varuhinja človekovih pravic se strinja s Komisijo, da sporočila za javnost niso formalni pravni dokumenti. Vendar se sporočila za javnost izdajajo za obveščanje javnosti. Načela dobrega upravljanja zahtevajo, da so čim bolj točni. Tega ni mogoče reči za sporočilo za javnost, v katerem je navedeno, da je bila oseba imenovana 18. decembra 2014, medtem ko je bila ta oseba dejansko zakonito imenovana šele veliko pozneje, 4. marca 2015 [10]. Sporočilo Komisije za javnost je zato napačno in zavajajoče. To po mnenju varuha človekovih pravic pomeni nepravilnost. Če je treba v izjemnih okoliščinah začasno napovedati imenovanja na višje položaje, morajo vključevati jasno in močno izjavo o omejitvi odgovornosti glede še nerešenih upravnih zahtev, ki jih je treba še izpolniti.

II) Neopredelitev položaja zadevne osebe v zavarovalniški skupini s strani Komisije v izjavi o zanesljivosti

31. Člen 11a Kadrovskih predpisov določa, da „uradnik pri opravljanju svojih nalog in, razen če je določeno v nadaljevanju, ne obravnava zadeve, v kateri ima, neposredno ali posredno, kakršen koli osebni interes, ki bi lahko ogrozil njegovo neodvisnost, zlasti družinske in finančne interese“ (poudarek dodan). Člen 124 PZDU o posebnih svetovalcih določa, da se člen 11a Kadrovskih predpisov smiselno uporablja za posebne svetovalce.

32. Pravila Komisije o posebnih svetovalcih določajo tudi podrobna postopkovna pravila za preprečevanje navzkrižja interesov. Komisija je v svojem dopisu z dne 18. novembra 2014 o začetku postopka imenovanja posebnih svetovalcev za leto 2015 poudarila, da se je **treba izogibati vsakršnemu navzkrižju interesov ali pojavo navzkrižja interesov**.

33. Komisija ni predložila prepričljivega pojasnila, da v izjavo o zanesljivosti ni vključila stališč zadevne osebe v zadevni zavarovalniški skupini. Komisija je zgolj pojasnila razliko med

namenom izjave o interesih in izjavo o zanesljivosti. Vendar to pojasnilo ne pojasnjuje, zakaj v primerjavi s položajem zadevne osebe v treh drugih družbah (ki bi po mnenju Komisije lahko predstavljale potencialno tveganje) njene pozicije v zavarovalniški skupini ne bi mogle pomeniti tveganja.

34. Varuh človekovih pravic ugotavlja, da je bila v drugih družbah zadevna oseba predsednik („*Leiter/Leitung*“) svetovalnega odbora družbe, vendar je bil član nadzornega sveta štirih subjektov, ki jih je nadzorovala zavarovalna skupina. Ni jasno, ali je to bil razlog, da je Komisija ta stališča obravnavala drugače. Glede na to, da je bistveno, **da se javnosti izognemo kakršnemu koli navzkrižju interesov ali njegovemu videzu**, ne bi smelo biti pomembno, ali je oseba vodilni član/predsednik ali samo član nadzornega sveta/svetovalnega odbora družbe, saj bo v obeh primerih oseba s to družbo delila vsaj nekatere interese, vključno s finančnimi interesi.

35. Varuh človekovih pravic ugotavlja, da je Komisija izrecno navedla, da zadevna oseba nikoli ni obravnavala zadev v zvezi z določeno zavarovalno skupino, dokler je bila posebna svetovalka. Varuh človekovih pravic ne najde razloga, da bi o tem dvomil. Vendar to ne izhaja iz dejstva, da bi morale biti tako zagotovilo dano, **preden** je zadevna oseba prevzela svojo vlogo posebnega svetovalca. Po mnenju varuha človekovih pravic je to, da Komisija ni pravočasno dala takih zagotovil, pomenilo nepravilnost.

36. Splošneje, po mnenju pritožnikov je izdaja sporočila za javnost Komisiji preprečila, da bi nepristransko in kritično preučila vprašanje navzkrižja interesov.

37. Pregled spisa postopka imenovanja, ki ga je opravil varuh človekovih pravic, je pokazal, da so službe Komisije dejansko podrobno preučile vprašanje navzkrižja interesov. Pri tem je upoštevala vprašanja, ki so jih zastavili pritožniki. Na podlagi te preučitve in nadaljnjih predlogov GD HR je bila izjava o zanesljivosti dvakrat spremenjena, da bi vključevala sklicevanje na morebitna tveganja zaradi dela zadevne osebe za nekatera podjetja ter dodala zahtevo, da se v vlogi posebnega svetovalca ne sme ukvarjati s kakršnimi koli zadevami v zvezi s temi družbami.

38. Vendar varuh človekovih pravic kljub podrobni oceni navzkrižja interesov posebnega svetovalca, ki jo je opravil GD HR, meni, da bi lahko netočno in zavajajočo sporočilo za javnost z dne 18. decembra 2014 kljub temu povzročilo resne dvome o celovitosti te ocene. Javnost bi se lahko upravičeno spraševala, kako bi Komisija lahko prišla do drugačnega sklepa, glede na to, da jim je bilo v samem besedilu sporočila za javnost z dne 18. decembra 2014 predstavljeno *dejstvo*, da je predsednik Komisije zadevno osebo imenoval za posebnega svetovalca.

Sklepi

Varuhinja človekovih pravic na podlagi svoje preiskave v zvezi s to pritožbo podaja naslednji kritični pripombi:

Sporočilo Komisije za javnost z dne 18. decembra 2014, v skladu s katerim je bila

zadevna oseba istega dne imenovana za posebnega svetovalca, čeprav je bila dejansko imenovana šele 4. marca 2015, naj bi bilo napačno in zavajajoče za javnost. V sporočilu za javnost so bili izraženi tudi dvomi o tem, ali je Komisija v skladu s pravili Komisije nepristransko in kritično preučila vprašanje navzkrižja interesov. To je pomenilo nepravilnost.

Komisija ni pravočasno izdala popolne izjave o zanesljivosti v zvezi z delom posebnega svetovalca. To je pomenilo tudi nepravilnost.

Pritožniki in Komisija bodo obveščeni o tej odločitvi.

Emily O'Reilly

Strasbourg, 26. 5. 2016

[1] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2761_en.htm [Povezava]. Med letoma 2007 in 2014 je bil nekdanji bavarski ministrski predsednik Stoiber že predsednik skupine na visoki ravni za upravne obremenitve, ki je svetovala Komisiji.

[2] Za lažje sklicevanje – in razen nekaterih sklicevanj v citatu na osebo po imenu – se izraz „posebni svetovalec“ uporablja v celotnem besedilu za sklicevanje na zadevno osebo, tudi če je bil formalno imenovan za posebnega svetovalca šele 4. marca 2015. Vendar se včasih uporablja izraz „zadevna oseba“, da bi se izognili zmedi.

[3] <http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?sitelang=en&ref=I096993> [Povezava].

[4] Zapisnik 2118. seje Komisije (PV(2015) 2118 final, stran 12):
<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10061/2015/EN/10061-2015-2118-EN-F1-1.PDF> [Povezava]

[5] Za posebne svetovalce se uporabljata člena 123 in 124 Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, člen 124 PZDU pa navaja več členov Kadrovskih predpisov, ki se uporabljajo po analogiji.

[6] Sklep Komisije C(2007) 6655 z dne 19. decembra 2007 (http://ec.europa.eu/civil_service/docs/special_advisers/comm_c_2007_6655_1_en.pdf) , [Povezava] kakor je bil spremenjen s Sklepom Komisije C(2014) 541 final z dne 6. februarja 2014 o spremembi Pravilnika o posebnih svetovalcih Komisije (C(2007) 6655)

[7] Te druge pritožbe se ne nanašajo na zadevno osebo v tej preiskavi.

[8] Ustrezna povezava, ki so jo zagotovili pritožniki (na spletno stran www.apotheke-adhoc.de), ne deluje. Vendar se naslednji članek na isti spletni strani (

<http://www.apotheke-adhoc.de/nachrichten/markt/nachricht-detail-markt/temperaturfuehrung-apotheker-hermann>
) [Povezava] nanaša na farmacevta, ki se obrne na zadevno osebo, in navaja, da je bil
decembra 2014 imenovan za posebnega svetovalca.

[9] Komisija je v mnenju z dne 21. marca 2016 navedla, da posebni svetovalec ni obravnaval
zadev v zvezi s to družbo in jih ne bo obravnaval v preostalem kratkem obdobju do 31. marca
2016.

[10] Varuhinja je v dopisu Komisiji z dne 1. decembra 2015 navedla, da njene službe med
pregledom zadevnih dokumentov Komisije niso imele dostopa do ustreznih dokumentov GD za
komuniciranje niti do predsednikovega kabineta v zvezi s sporočilom za javnost z dne 18.
decembra 2014. Zato je Komisijo pozvala, naj v svoje mnenje vključi vse ustrezne informacije ali
kopije dokumentov. Vendar niso bili prejeti nobeni drugi dokumenti.